

2nd. International Conference on
Architecture, Civil Engineering, Urban Development,
Environment & Horizons of Islamic Art
in the Second Step Statement of the Revolution

گواهینامه CERTIFICATE

دومین کنفرانس بین المللی

معماری، عمران، شهرسازی،
محیط زیست و افق های هنر اسلامی
در بیانیه گام دوم انقلاب

برگزار کننده: دانشگاه هنر اسلامی تبریز آذرماه ۱۴۰۱



Verification Code : FA-P-659
System Address : www.2icacu.ir



گواهینامه پذیرش، چاپ و ارائه مقاله

سرکار خانم / جناب آقای گلنوش سوارتندرو، مهدی کلاهی

بدینوسیله گواهی می گردد مقاله جنابعالی تحت عنوان:

اهمیت گردشگری عشایری به گفتمان میراث فرهنگی

با توجه به نظر کمیته داوری دومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب جهت چاپ در مجموعه مقالات کنفرانس مورد پذیرش قرار گرفته و در این کنفرانس که در تاریخ ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۱ توسط دانشگاه هنر اسلامی تبریز و با نمایه و مجوز رسمی برگزاری از پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۸۲۱۸۷-۰۱۲۱۱ برگزار شد ارائه گردیده است. موفقیت روزافزون شما را در عرصه های دانش و پژوهش از درگاه احدیت مسئلت می نمایم.

با تقدیم احترام
دکتر فرهاد اخوندی
دبیر اجرایی کنفرانس

با تقدیم احترام
دکتر آزیتا بلالی اسکویی
دبیر علمی کنفرانس



www.2icacu.ir

اهمیت گردشگری عشایری به گفتمان میراث طبیعی

گلنوش سوارتندرو*^(۱)، مهدی کلاهی^(۲)

*۱- دانشجوی کارشناسی، گروه مدیریت مناطق خشک و بیابانی، دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست، دانشگاه فردوسی مشهد (Golnoosh.savartondrow@gmail.com)

۲- نویسنده مسئول، استادیار، دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست دانشگاه فردوسی مشهد (MahdiKolahi@um.ac.ir)

چکیده

زیستگاه‌های اولیه انسان به جهت استفاده‌ی آدمی از پدیده‌هایی مانند غار، چنانچه دارای ویژگی‌های خاص بوده و نشانه‌هایی از یک رویداد یا تحول ویژه در حیات انسانی باشند، جز میراث طبیعی به شمار می‌رود. انسان جزئی از محیط زیست خود بوده و مانند همه جانداران به هوا و آب و خاک و دیگر جانوران نیازمند است. لذا تخریب هر یک از این اجزا بر تمامی طبیعت تاثیر خواهد گذاشت. حفاظت از میراث طبیعی و نقش ویژه‌ای که انسان در این حفاظت ایفا می‌کند سبب نیل به توسعه پایدار با متعادل ساختن زندگی بشر، تأمین نیازهای اساسی و بهبود زندگی افراد جامعه می‌شود. در این مقاله، اهمیت گردشگری در ایران و جهان با توجه به گفتمان میراث طبیعی بیان شد و عشایر نیز به عنوان یکی از جاذبه‌های گردشگری در ایران بیان گردیده است. سبک زندگی عشایری و زبان و گویش آن‌ها و همچنین شناخت صنایع دستی هر کدام می‌تواند برای گردشگران جذابیت داشته باشد. با توجه به زیست بوم‌های عشایری و چشم‌اندازهای زیبای طبیعی آن از بعد فرهنگی و اجتماعی به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری برای جذب گردشگر حائز اهمیت است. از طرفی رابطه انسان با طبیعت که یک رابطه غیر قابل انکار بوده و به فلسفه وجودی انسان برمی‌گردد، دیدن زندگی جامعه‌ای که در طبیعت به سادگی زندگی می‌کنند، می‌تواند به صورت درونی و ذاتی توجه گردشگران را به خود جلب کند.

واژگان کلیدی: گردشگری، میراث طبیعی، جاذبه‌های گردشگری عشایری، عشایر، طبیعت

۱- مقدمه

یکی از شیوه‌های استفاده از جاذبه‌های طبیعی، گردشگری و به ویژه طبیعت‌گردی می‌باشد. مسالمت‌آمیزترین جنبش بشری را می‌توان صنعت گردشگری دانسته که از دو دیدگاه فرصت (استفاده از منابع) و تهدید (آسیب رساندن به محیط) حائز اهمیت است (آذرنیوند و همکاران، ۱۳۸۵). بنابراین تحقیقاتی که در مورد سبک زندگی کوچ‌نشینی انجام شده و با توجه به موقعیت جغرافیایی، پدیده کوچ‌نشینی بیشتر در مناطق حاشیه‌ای و نیمه خشک کشور ایران (به ویژه در شمال و شمال شرقی که مدخل ورود اقوام کوچ‌نشین می‌باشد) وجود دارد (امان‌الهی بهاروند، ۱۳۹۰؛ کرکه آبادی و مستخدمین حسینی، ۱۳۸۹). براساس نتایج

پژوهش‌های عواملی نظیر اصل و نسب و تاریخچه فامیلی اقوام عشایری منجر به پیدایش دسته‌های مختلفی از ایلات شده که هر کدام دارای سکونتگاه‌های خاص خود هستند، که به نوعی نشان دهنده اصالت فرهنگی، انسانی در نوع زندگی عشایر می‌باشد. زندگی عشایری از جمله قابلیت‌های گردشگری بوده و برای عموم گردشگران جذابیت زیادی دارد. چگونگی پوشاک عشایر، جشن‌ها، غذاها، شیوه غذا خوردن، اعتقادات، باورها، نوع ارتباط اعضای یک ایل با ایل دیگر؛ کارهای روزمره عشایر مانند شیر دوشیدن، ماست زدن، روغن گیری و علوفه دادن به گوسفندان؛ موسیقی و ترانه‌ها و صنایع دستی از جمله مواردی است که هر گردشگری را مجذوب به دیدن این زندگی می‌کند (پابلی یزدی و سقایی، ۱۳۹۲).

۲- میراث طبیعی و گردشگری

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه برای رونق اقتصادی از صنعت گردشگری به عنوان صنعت پول‌ساز استفاده می‌شود (Diaz, 2001). یکی از شیوه‌های استفاده از جاذبه‌های طبیعی که دارای اثرات مثبت و منفی است، گردشگری و به طور خاص در طبیعت‌گردی می‌باشد که ارزیابی علمی اثرات این پدیده نقش مهمی در ادبیات گردشگری جهانی دارد (ادبی ممقانی و همکاران، ۱۳۹۳؛ شهبان، ۱۳۹۰؛ Rahman, 2012; Smith, 2015). گردشگری با همگرایی که بین نگرش‌ها، فرهنگ‌ها و جوامع به وجود می‌آورد با ملاحظات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشورها (که دارای رویکرد واگرایی بوده) تداخل دارد. صنعت گردشگری بر روی ایجاد تفاهم بین اقوام و تحکیم مبانی صلح و هم‌زیستی و توسعه فرهنگ و اقتصاد نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کند (رضوان فر، ۱۳۹۵). شکل‌گیری و به وجود آمدن میراث طبیعی که بیان‌کننده پیشینه تاریخی و تمدن و جاذبه‌های طبیعی در کشور است، طی سالیان متمادی صورت گرفته است (حبیبی و محمدی، ۱۳۹۶). میراث طبیعی در تعریف یونسکو و تشکل‌های فیزیکی، زیست‌شناختی، زمین‌شناختی، زیباشناختی، زیست‌گونه‌های گیاهی و جانوری در معرض خطر و مناطق دارای ارزش علمی گفته می‌شود (بی‌نام، ۱۳۸۷). حفظ و توسعه منابع طبیعی تجدید شونده که از جمله سرمایه‌های ملی و با ارزش کشورهاست، از وظایف عموم مردم و به خصوص بهره‌برداران از این منابع است. مشارکت مردمی از جمله راهکارهای استفاده بهینه و حفاظت پایدار منابع طبیعی بوده که منجر به افزایش اطمینان در موفقیت و تسهیل در ادامه برنامه‌های دستیابی به پایداری در منابع طبیعی می‌باشد (قربانی و همکاران، ۱۳۹۱).

۳- جامعه شناختی عشایری

از نظر معناشناسی واژه عشایر که جمع عشیره به معنی قبیله است. جامعه عشایری، جامعه انسانی با ساختار اجتماعی و قبیله‌ای که خود اتکا و خود بسنده است، می‌باشد (ربانی و احمدی، ۱۳۹۳؛ زرغامی، ۱۳۹۵). از دیرباز تا به امروز عشایران ایرانی (به عنوان مهم‌ترین جمعیت کوچنده) از دام‌های خود برای گذران زندگی و امرار معاش استفاده کرده و برای تامین مایحتاج زندگی خود کوه‌ها و دشت‌ها را با تبعیت از زمان طی می‌کنند. کشور ایران به عنوان یکی از مناطق کوچ‌نشین در جهان بنا بر موقعیت جغرافیایی خاص خود (به ویژه در شمال و شمال شرقی) از دیرباز مدخل ورود اقوام کوچ‌نشین بوده است (امیر احمدیان، ۱۳۷۸). سه جامعه شهری و روستایی و عشایری کشور ایران را تشکیل داده، به طوری که جامعه عشایری جمعیتی حدود ۲/۵ درصد جمعیت کشور را دارا است. دام و احشام منجر به شکل‌گیری بخش عظیمی از عادات و رسوم، باورها و فرهنگ این قشر از جامعه ایران شده است. از این رو تفاوت ریشه‌ای و ساختاری در فرهنگ عشایری و روستایی و شهری مشاهده می‌شود (خاکپور و

روشن‌ضمیر، ۱۳۸۹؛ صیدائی، ۱۳۸۸). از جمله دلایل جذابیت گردشگری عشایری برای گردشگران می‌تواند به معرفی سبک زندگی عشایری، شناخت صنایع دستی، سبک زندگی در چادر عشایری، آداب و رسوم، فرهنگ کوچ، پوشش و زبان و گویش مردمان کوچ نشین اشاره کرد (میر واحدی و اسفندیاری، ۱۳۹۵؛ حسینی و همکاران، ۱۳۸۹). امروزه جمعیت عشایر رو به نزول بوده که به دلایلی نظیر تخریب محیط زیست و مراتع و عدم دسترسی به پزشک در این شیوه زندگی می‌توان اشاره کرد. طبقه بندی ساختار عشایر در ایران، در ابتدا ریش سفید قبیله‌ها که ثروت‌مندترین افراد قبیله بوده، پس از آن افراد طبقه متوسط که وظیفه سرپرستی قبیله، بزرگ‌ترها و افرادی با مرتبه مشابه را برعهده دارند و در انتها مردم عادی که اکثریت را تشکیل داده و زندگی سختی را می‌گذرانند. هر طبقه دارای مسئولیت داری و ویژگی‌های مخصوص به خود بوده و گاهاً طبقه اجتماعی مردم ایل را با توجه به رنگ و ظاهر چادر می‌توان درک کرد (چلبی و عبداللهی، ۱۳۷۲؛ رنجبریان و زاهدی، ۱۳۹۰). از دیگر جذابیت‌های زندگی عشایری برای گردشگران می‌توان به نحوه کوچ و شیوه زیست مبتنی بر کوچ (کوچندگی) که به عنوان یکی از قدیمی‌ترین شیوه‌های زندگی اجتماعی می‌باشد، اشاره کرد. عشایر ایران از نظر نحوه زندگی و یکجا ماندن در زمره اجتماعات کوچنده و متحرک قرار گرفته که از دیرباز این جمعیت در گوشه گوشه سرزمین ایران زندگی می‌کنند و از ایل و قوم‌های متفاوت تشکیل شده که سبک زندگی آن‌ها دارای سه ویژگی مهم می‌باشد (ضرغامی، ۱۳۹۵؛ عبداللهی، ۱۳۹۶؛ اکبری و میزبان، ۱۳۸۳):

- ۱- ساختار اجتماعی آن (به صورت قبیله‌ای)
- ۲- متکی بودن معیشت این اقوام به دامداری
- ۳- زندگی مبتنی بر فرهنگ کوچ نشینی

کوچ کردن به معنی حرکت خانوار عشایر از بیلاق (مناطق سردسیر) به قشلاق (مناطق گرمسیر) بوده که دارای ارتباط نزدیک و تنگاتنگی با نظام طبیعت است (اکبری و میزبان، ۱۳۸۳). کوچ نشینی کهن‌ترین شیوه زندگی متحرک انسانی است که در آن نگهداری و پرورش دام و بهره‌برداری از آنها اساس فعالیت اقتصادی را تشکیل می‌دهد. انسان‌ها بنا به اقتضای معیشت و تحت تاثیر شرایط طبیعی و جغرافیایی برای تامین غذای حیوان به دنبال منابع آب و چراگاه‌های طبیعی دائمی یا موسمی، از جایی به جای دیگر در حرکتند. زندگی کوچ نشینی دارای ویژگی‌هایی است که آن را از سایر زندگی‌های اجتماعی متمایز ساخته که از جمله مهم‌ترین این ویژگی‌ها می‌توان به وابستگی انسان به حیوان، کوچی یا جابجایی انسان و دام به منظور بهره‌گیری از چراگاه‌های طبیعی و جلوگیری از سرمازدگی و گرم‌زدگی دام و احشام اشاره کرد (امان‌اللهی بهاروند، ۱۳۹۰؛ حسین‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲).

۴- جاذبه‌های گردشگری عشایری

از جمله مناطق گردشگری ایران که کارآفرینان گردشگری با معطوف کردن توجه خود به آن می‌توانند جذابیت‌های غیر قابل وصفی را برای گردشگران رقم بزنند، عشایر نشین‌ها می‌باشند، به نوعی که موريسون اظهار داشتند که امکان تجربه زندگی عشایر یکی از جذابیت‌های گردشگری عشایری برای گردشگران و توریست‌ها می‌باشد (Morrison, 2006). آداب و رسوم، نوع خوردن، زندگی در چادر، نوع لباس و ترانه‌های گوناگون به فراخور مراسم و حال عمومی مردمان عشایر و زندگی عشایری برای شهرنشینان یا به عبارتی یکجا نشینان سراسر جاذبه است (ربانی و احمدی، ۱۳۹۳؛ ضرغامی، ۱۳۹۵). به طور کلی شاخص‌های فرهنگی، مسکن، پوشاک، صنایع دستی و موسیقی از جمله دستاوردها و جاذبه‌های گردشگری عشایری می‌باشد (ادبی ممقانی و همکاران، ۱۳۹۳؛ سازمان امور عشایر ایران، ۱۳۹۵). همراه شدن با کسانی که هنگام کوچ مسکن و مأوای خود را نیز با خود از منطقه‌ای به

منطقه دیگر می‌برند برای بسیاری از گردشگران هیجان انگیز است. مسکن عشایران و ایللیاتی‌ها به درس زندگی و جغرافیای زندگیشان به سازگاری رسیده است. بدین سبب شاید بتوان گفت کامل‌ترین نوع مسکن قابل حمل و متحرک را از سالیان قبل عشایر ایران داشته‌اند. همچنین معماری و شکل مسکن کوچ نشینان نشانه‌ای برای شناخت منزلت، مقام اشخاص و علایق منطقه‌ای و اجتماعی ایللیاتی‌ها می‌باشد. شکل مسکن عشایر تحت تاثیر ترکیب جغرافیایی هر ناحیه، علاوه بر شرایط فیزیکی و طبیعی تحت تاثیر قدمت و حوادث تاریخی، مذهبی و قومی نیز می‌باشد، از این رو نوع مسکن کوچ نشینان در مناطق عشایری را نیز می‌توان به عنوان یکی دیگر از قابلیت‌های گردشگری عشایری معرفی کرد (قنبری به همکاران، ۱۳۹۳)؛ (شکل ۱). از منظر پوشش جامعه عشایری، عواملی نظیر مسائل قومی و فرهنگی (که با شکوفایی استعدادها و سلیقه‌ها همراه است)، وجود مواد اولیه بافت پارچه و پوشاک در جوامع عشایری (مو بز، پشم گوسفند و ابریشم) نیاز به انواع پوشاک در ارتباط با محیط و ویژگی‌های قومی (به عنوان مثال برای فرار از سرما یا پوشش متفاوت زنان ایللیاتی که لباس بلند و روسری‌های رنگین می‌پوشند) دخالت دارد (شکل ۲)؛ (امیراحمدیان، ۱۳۷۸) و از این نظر فرهنگ بسیار جالبی در پوشش و پوشاک (بویژه در لباس زنان) وجود دارد که دارای شهرت جهانی است (ضرغامی، ۱۳۹۵). شیوه زندگی جوامع عشایر در اثر تغییر و تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در مقایسه با جوامع شهری و روستایی کمتر دست‌خوش تغییرات قرار گرفته و به دلیل ویژگی‌های خاص فرهنگی و اجتماعی، زیست بوم‌های عشایری و چشم اندازهای زیبای طبیعی آن به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری برای جذب گردشگر حائز اهمیت است (ربانی و احمدی، ۱۳۹۳؛ طهماسبی و همکاران، ۱۳۹۴).



شکل ۱: مسکن عشایری



شکل ۲: نوع پوشش زنان عشایر و نحوه کره گیری

۵- جنبش طبیعت گرایی

در اواخر قرن بیستم سه جنبش محیط گرایی، ضد نژادپرستی و دفاع از حقوق زنان در جهان حاکم شده و یکی از بنیادهای فرهنگی میراث طبیعی در جنبش محیط گرایی قرار گرفته است. نگرانی از تخریب گسترده توسط انسان و استفاده بی رویه از منابع طبیعی، ترس از اقتصاد محور شدن جامعه و عدم توجه به مسائل فرهنگی، اجتماعی و طبیعی و در آخر وجود کشورهای در حال توسعه از عوامل مهم شکل گیری جنبش طبیعت گرایی می باشد (رضوان فر، ۱۳۹۵). پس از جنگ جهانی دوم و تخریب گسترده منابع طبیعی و میراث طبیعی و دلایلی نظیر بیشتر شدن استفاده و اهمیت سوخت های فسیلی (مثل نفت) و به تبع آن افزایش دمای زمین باعث قرار گرفتن این موضوع که از اهمیت بسیاری برای عموم مردم برخوردار بود منجر به وجود آمدن جنبش طبیعت گرایی شد و در آثار فرهنگی بازنمایی طبیعت جلوه بیشتری پیدا کرد و منجر به وجود آمدن معنای فرهنگی طبیعت شد و یکی از نتایج این فرهنگی شدن ظهور مفهومی به نام میراث طبیعی است.

۶- رابطه انسان با طبیعت

تأثیر طبیعت بر اجتماع دو طرفه بوده و همواره بر یکدیگر اثر می گذارند. در گذشته این اثر دارای گستردگی فراوانی بوده، به طوری که نیروهای مهار نشده طبیعت، انسان ها را دربند و اسیر خود می کردند. با پیشرفت فرهنگ ها و تکامل اجتماعات اثرات دوسویه طبیعت و انسان بر یکدیگر محدود و محدودتر شده است (حمیدیان و قربانی، ۱۳۸۹). با توجه به متن ارائه شده توسعه پایدار منجر به ارتقاء سطح کیفیت زندگی افراد جامعه، تعادل بخشیدن به حیات انسان ها و تأمین نیازهای اساسی آنها شده است، و این مهم در گروی نقش حیاتی و ویژه انسان در امر حفاظت از میراث طبیعی می باشد (فرحزادی و نوروزی، ۱۳۸۸). نگرش عمیق و فلسفی به عالم هستی باعث توجه به طبیعت و محیط زیست و در واقع توجه به هستی و هویت خود انسان می شود (فتحی اجیرلو و آرویش، ۱۳۹۱). که در بسیاری از اشعار ما به این نکته اشاره شده است:

تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
همه از بهر تو سرگشته و فرمان بردار

در تعالیم اسلامی یک سلسله اطلاعات درباره جهان هستی و طبیعت وجود دارد، از جمله این تعالیم می‌توان به تأکید قرآن بر زنده و هوشیار بودن طبیعت اشاره کرد که انسان با آن سروکار دارد. با نگرش به خلقت انسان و زندگی او، ارتباط با طبیعت و عجین بودن زندگی طبیعی با هستی او روشن می‌شود. طبیعت بر جهان ماده گفته می‌شود که با پیوند و ارتباط با یکدیگر جهان طبیعت را به وجود آورده‌اند. انسان دو نوع بهره‌گیری در رابطه با طبیعت دارد که عبارتند از مادی (رفع نیازهای انسان مانند آب و غذا و پوشاک و... تنها به وسیله طبیعت ممکن است) و معنوی (خلقت و آفرینش وجودی انسان). به طور کلی انسان جزئی از محیط زیست خود بوده و مانند همه جانداران به هوا و آب و خاک و دیگر جانداران نیاز دارد. لذا تخریب هر یک از این اجزا بر تمامی طبیعت اثر خواهد گذاشت زیرا بقای هوا و آب و خاک جانداران چنان به یکدیگر وابسته است که اگر یکی از این اجزا غیرقابل استفاده شود، تمامی حیات جانوری به نابودی کشانده خواهد شد (فتحی اجیرلو و آرویش، ۱۳۹۱).

۷- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بر اساس پژوهش حاضر نتایج حاصل شده که به شرح ذیل است:

- ۱- گردشگری عشایری برای کشورهای در حال توسعه نظیر ایران بسیار با اهمیت است.
- ۲- توجه به زیست بوم‌های عشایری و چشم اندازهای زیبای طبیعی آن از بعد فرهنگی و اجتماعی به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری برای جذب گردشگر حائز اهمیت است.
- ۳- معرفی سبک زندگی عشایر به گردشگرانی که بیشتر زندگی خود را در شهرها سپری کرده‌اند.
- ۴- با توجه به رابطه انسان با طبیعت که یک رابطه غیر قابل انکار بوده و به فلسفه وجودی انسان برمی‌گردد، دیدن زندگی جامعه‌ای که در طبیعت به سادگی زندگی می‌کنند، می‌تواند به صورت درونی و ذاتی توجه گردشگران را به خود جلب کند.

منابع

- ۱- آذر نیوند، ح. نصری، م. نجفی، ع. ۱۳۸۵، اکوتوریسم و جاذبه‌های طبیعی در جلب گردشگران در مناطق کویری. همایش منطقه‌ای معماری کویر. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان، ایران.
- ۲- ادبی ممقانی، م. خانی، ف. سجاجی قیداری، ح. فرخی سیس، س. ۱۳۹۳، ارزیابی اثرات توسعه گردشگری فرهنگ محور در تغییرات اجتماعی - فرهنگی مقاصد روستایی (مطالعه موردی: بخش کن - دهستان سولقان). برنامه‌ریزی فضایی. ۴(۲): ۵۵-۷۸
- ۳- اکبری، ع. کیزبان، م. درآمدی بر شناخت ویژگی‌های جمعیت و جوامع عشایری ایران، مطالعات ملی. ۵(۱): ۹-۴۲
- ۴- امان‌اللهی بهاروند، س. ۱۳۹۰، کوچ نشینی در ایران: پژوهشی درباره عشایر و ایلات، نشر آگاه. ص ۳۱۸
- ۵- امیراحمدیان، ب. ۱۳۷۸، ایل بختیاری، انتشارات دشتستان. ص ۳۹۲
- ۶- بی‌نام. ۱۳۸۷، معنای گسترش میراث طبیعی، هفته نامه بیشاپور. ۳: ۱۲۹.
- ۷- پاپلی یزدی، م. سقایی، م. ۱۳۹۲، گردشگری، ماهیت و مفاهیم انتشارات سمت تهران. صفحه ۲۸۴
- ۸- چپلی، م. عبداللهی، م. ۱۳۷۲، نظام ایلی، ماهیت و مختصات عمده جامعه عشایری ایران، علوم اجتماعی. ۲(۴): ۲۳۸-۲۴۷
- ۹- حبیبی، ف. محمدی، س. ۱۳۹۶، بررسی تأثیر توسعه گردشگری بر شاخص توسعه انسانی. اولین همایش بین‌المللی برنامه‌ریزی اقتصادی و توسعه پایدار و متوازن منطقه‌ای (رویکردها و کاربردها). دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

- ۱۰- حسین زاده، ا. مرادی مفرد، س. جمشیدی، ک. ۱۳۹۲، گردشگری عشایری به عنوان یک الگوی فضایی و نقش آن در توسعه ملی ایران. همایش ملی توسعه صنعت گردشگری با تکیه بر پارک‌های ملی و تالاب‌ها با محوریت استان گلستان. دانشگاه پیام نور گالیکش، ایران.
- ۱۱- حسینی، س. احمدی، پ. خداداد حسینی، س. ۱۳۸۹، بررسی تاثیرگذاری توسعه گردشگری قومی بر موضوعات اجتماعی و فرهنگی جامعه (مورد پژوهی: روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه)، مدیریت شهری. ۲۶: ۱۶۳-۱۸۰
- ۱۲- حمیدیان، ع. قربانی، م. ۱۳۸۹، بررسی ساز و کارهای رابطه انسان و طبیعت در روستاهای ابیانه، دومین همایش ملی مرتع آبخیز و بیابان. کرج، ایران. ص ۱۶۵-۱۷۱
- ۱۳- خاکپور، ب. روشن‌ضمیر، ر. ۱۳۸۹، قابلیت‌های گردشگری عشایری خراسان شمالی و تأثیر آن در توسعه ناحیه‌ای، همایش ملی هنر اسلامی - ایرانی در خراسان شمالی. دانشگاه پیام‌نور بجنورد، ایران.
- ۱۴- ربانی، ر. احمدی، ی. ۱۳۹۳، جامعه‌شناسی ایلات و عشایر، دانشگاه پیام نور. ص ۲۳۴
- ۱۵- رضوان فر، م. ۱۳۹۵، رویکرد انسان شناختی به گفتمان میراث طبیعی و گردشگری روستایی. جامعه پژوهی فرهنگی. ۷(۱): ۱۳۳-۱۵۱
- ۱۶- رنجریان، ب. زاهدی، م. ۱۳۹۰، شناخت گردشگری، چهارباغ. ص ۲۲۹
- ۱۷- سازمان امور عشایر ایران، ۱۳۹۵ برگرفته از سایت: <http://ashayer.ir/index.aspx?pageid=148&p=1>
- ۱۸- شهابیان، پ. ۱۳۹۰، بررسی نقش و اثرات گردشگری شهری در توسعه پایدار شهر؛ با تاکید بر ادراک ساکنان، آرمان شهر. ۷: ۱۲۱-۱۳۲
- ۱۹- صیدانی، س. ۱۳۸۸، چشم انداز جامعه عشایری ایران در افق ۲۰ سال آتی، تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی. ۹(۱۲): ۱۴۷-۱۶۶
- ۲۰- ضرغامی، ا. ۱۳۹۵، بررسی تطبیقی مسکن عشایر ایران، مسکن و محیط روستا. ۱۹-۳۶
- ۲۱- طهماسبی، س. بدری، س. رضوانی، م. ۱۳۹۴، روند تغییرات معیشتی - زیستی در زیست بوم‌های عشایری با رویکرد پایداری محیط (مطالعه موردی: زیست بوم طایفه فارسیمدان، استان فارس)، جغرافیا و پایداری محیط. ۵(۱۷): ۶۵-۸۶
- ۲۲- عبداللهی، م. ۱۳۸۶، اسکان عشایر و توسعه حیات اجتماعی آنان در ایران، علوم اجتماعی. ۳۲: ۱۹-۵۳
- ۲۳- فتحی اجیرلو، ا. آرویش، ع. ۱۳۹۱، ارتباط بین انسان و طبیعت و محیط پیرامون با رویکرد ساختمان و مکان. اولین همایش ملی حفاظت و برنامه ریزی محیط زیست. دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، ایران.
- ۲۴- فرحزادی، ف. نوروزی، م. ۱۳۸۸، انسان و حفاظت از میراث طبیعی راهبردی به توسعه پایدار. همایش ملی انسان، محیط زیست و توسعه پایدار.
- ۲۵- قربانی، م. آذرنبوند، ح. مهرابی، ع. باستانی، س. جعفری، م. ۱۳۹۱، تحلیل شبکه‌های اجتماعی: رویکردی نوین در برنامه ریزی مدیریت مشارکتی مرتع (مطالعه موردی: منطقه طالقان- روستای ناریان). پنجمین همایش ملی مرتع و مرتع‌داری ایران. بروجرد، ایران. ص ۱۱۲-۱۲۶
- ۲۶- قنبری، س. رضایی، س. منصوری دانشور، م. ۱۳۹۳، بررسی عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری عشایری با استفاده از تکنیک SWOT (مطالعه موردی: ایل بختیاری). فضای گردشگری. ۳(۱۰): ۱۰۵-۱۱۹
- ۲۷- کرکه آبادی، ز. مستخدمین حسینی، ح. ۱۳۸۹، بررسی پتانسیل کارآفرینی گردشگری در جامعه عشایری ایران، کار و جامعه: ص ۱۲۱-۱۲۰
- ۲۸- میر واحدی، س. اسفندیاری، ا. ۱۳۹۵، بررسی پتانسیل کارآفرینی گردشگری در جامعه عشایر قشقایی ایران، میراث و گردشگری. ص ۹۴-۷۳

29- Diaz, D. 2001. The viability and sustainability of international tourism in developing countries. Paper presented at the symposium on tourism service.

30- Morrison, A. 2006. A contextualization of entrepreneurship. International journal of entrepreneurial behavior and research, 12(4): 192-209.

31- Rahman, W. 2012. Cultural tourism and Bangladesh: An overview. Bangladesh Research Publications Journal, 7(1), 6-15.

32- Smith, M. K. 2015. Issues in cultural tourism studies. Routledge

دومین کنفرانس بین‌المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق‌های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب

برگزار کننده: دانشگاه هنر اسلامی تبریز ۸ دی ماه ۱۴۰۱

2nd. International Conference on
Architecture, Civil Engineering, Urban Development,
Environment and Horizons of Islamic Art
in the Second Step Statement of the Revolution

Tabriz Islamic Art University / 29 December. 2022

محورهای اصلی کنفرانس با رویکرد بیانیه گام دوم انقلاب:

- مهندسی معماری
- معماری اسلامی، ایده‌ها، گرایش‌ها و فناوری‌های نو
- هنرهای اسلامی ایرانی
- مهندسی عمران، اخلاق، چالش‌ها و ارزش‌ها
- مهندسی ترافیک، حمل و نقل و زیرساخت‌های شهری
- مهندسی شهرسازی و توسعه شهری
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهری
- فرهنگ، جامعه‌شناسی و روانشناسی شهری
- مهندسی محیط زیست و محیط زیست شهری
- منظر شهری پایدار و توسعه
- مرمت بافت‌ها و آثار تاریخی در شهرهای اسلامی
- مدیریت ریسک و راه‌کارهای ایجاد مدیریت جامع بحران
- مدیریت جهانگردی و توسعه پایدار شهری



شماره مجوز نمایه در پایگاه استنادی
علوم جهان اسلام ۸۲۱۸۷-۱۲۱۱



مهلت ارسال مقالات کامل:
۲۹ آذرماه ۱۴۰۱

مهلت ثبت نام در کنفرانس:
۵ دی ماه ۱۴۰۱

@icacu
www.2icacu.ir
conference.tabriziau.ac.ir

جهت کسب اطلاعات بیشتر، ارسال مقاله و ثبت نام به وب سایت کنفرانس مراجعه نمایید.

برخی از مزایای ویژه کنفرانس:

- این کنفرانس دارای مجوز رسمی برگزاری و نمایه ISC به شماره ۸۲۱۸۷-۱۲۱۱ بوده و تمامی مقالات پذیرفته شده آن در ISC نمایه خواهند شد. لذا طبق قوانین وزارت علوم شرکت در این کنفرانس دارای تمامی امتیازات علمی و پژوهشی مربوطه می‌باشد.
- نمایه‌سازی و انتشار مقالات در کتاب و لوح فشرده مجموعه مقالات کنفرانس، سیویلیکا، کنسرسیوم محتوای ملی، SID، ISC و سایر نهادهای بین‌المللی معتبر.
- صدور گواهینامه‌های بین‌المللی کنفرانس از آکادمی‌های معتبر جهان، همراه با کد رهگیری.
- شرکت در کنفرانس دارای امتیاز برای مهندسين می‌باشد.



دیرخانه کنفرانس: تبریز، خیابان ارک جدید، دانشکده معماری و
شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ساختمان جواهریون، اتاق ۴۰۹
پست الکترونیک: info@2icacu.ir تلفن: ۴۱ ۷۶۶ ۳۳۳-۰۴۱